

СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ AGRICULTURAL ACADEMY

гр. София 1373, ул. Суходолска № 30, тел.: +359 2 812 75 05; факс: +359 2 812 75 15;
Sofia 1373, 30 Suhodolska Str.; tel.: +359 2 812 75 05; fax: +359 2 812 75 15;
e-mail:ssa@agriacad.bg; <http://agriacad.bg/>

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: Прилаганата счетоводна политика и информация за състоянието и изменението на основните активи и пасиви, приходи и разходи по годишния счетоводен отчет на Селскостопанска академия за 2021 година

Селскостопанската академия (ССА) е национална автономна бюджетна организация към министъра на земеделието, храните и горите за научни изследвания, за научно-приложна, иновативна и образователна дейност в областта на земеделието и храните. Академията е научна организация по смисъла на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ).

Селскостопанската академия осъществява дейността си в рамките на държавната аграрна политика, в съответствие с общата селскостопанска политика на Европейския съюз.

Академията е юридическо лице със седалище София.

С влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанската академия /обн., ДВ бр. 22 от 13 март 2018 г./, считано от 01 април 2018 г. ССА съставя, изпълнява и отчита бюджет като част от консолидираната фискална програма по чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси.

ПРИЛАГАНЕ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ССА

Счетоводната политика на ССА е съвкупност от конкретни принципи, изходни положения, концепции, правила, бази и процедури, възприети за отчитане на бюджетната и стопанска дейност, осигуряващи подробна и изчерпателна информация за финансовата дейност на организацията.

Счетоводната политика на ССА е разработена в съответствие с изискванията, определени в:

1. Закона за счетоводството;
2. Закона за публичните финанси;
3. Сметкоплана на бюджетните организации;
4. Единната бюджетна класификация;
5. Указанията на Министерство на финансите относно прилагане на Национални счетоводни стандарти за бюджетните предприятия, както и издадените през следващите години от Министерство на финансите писма и указания по отделни въпроси, свързани с отчетността на бюджетните предприятия.
6. Вътрешните нормативни актове, отразяващи спецификата на дейността на ССА.

Счетоводната отчетност в ССА се осъществява при спазване на основните принципи, определени в Закона за счетоводството - действащо предприятие, последователност на представянето и сравнителна информация, предпазливост, начисляване, независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс, същественост, компенсиране, предимство на съдържанието пред формата, оценяване на позициите, които са признати във финансовите отчети.

Публичните финанси в ССА се управляват при спазване на принципите, определени в Закона за публичните финанси – всеобхватност, отчетност и отговорност, адекватност, икономичност, ефикасност, ефективност, прозрачност, устойчивост и законосъобразност.

В съответствие с изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор по отношение на управленската отговорност за осъществяването на финансово управление и контрол във всички структури, дейности и процеси, всички разпоредители с бюджет към ССА предприемат мерки, насочени към засилване на контрола за гарантиране достоверността и коректността на отчетните данни.

Основната цел на единната счетоводна политика, прилагана от всички бюджетни звена от системата на ССА, е да дава сигурност, че информацията, съдържаща се във финансовия отчет е надеждна и безпристрастно отразява сделки и събития със сходен характер. Събитията, които имат един и същ характер, се интерпретират еднозначно в цялата система от разпоредители с бюджет към ССА. За целите на отчетността, контрола и управлението на публичните финанси, отделните бюджети, сметки и фондове се третираат като самостоятелни отчетни единици.

Всеки разпоредител от системата на ССА разработва и приема своя собствена счетоводна политика, която обхваща спецификите на дейността му и е в съответствие с политиката на ССА относно сделки и събития със сходен характер; изгражда и собствен индивидуален сметкоплан, съобразен с изискванията на СБО. Разпоредителят с бюджет във всяко едно поделение утвърждава правила за оперативна отчетност, управление и контрол, които не трябва да противоречат на общите изисквания, приети за цялата система.

Амортизационната политика на ССА е разработена в изпълнение на ПМС № 380 от 2015 г. и указание № ДДС 05/2016 г. на МФ. Амортизационната политика на ССА е съставна част от Счетоводната политика. С нея се определят възприетия подход за класифициране на нефинансовите дълготрайни активи като дълготрайни материални и нематериални активи; като амортизируеми и неамортизируеми активи; възприетия подход при определяне на срока на годност на амортизируемите активи; възприетия подход при определяне на остатъчната стойност на амортизируемите активи; възприетия метод на амортизация на амортизируеми активи; друга информация.

Амортизационната политика на ССА е унифицирана в максимално възможна степен и е съгласувана по основните въпроси с всички второстепенни разпоредители с бюджет от системата на ССА.

Предложените в амортизационната политика полезни срокове на годност и остатъчната стойност се прилагат за придобити нови активи. Доколкото се придобиват употребявани активи, остатъчната стойност и полезният срок се определят индивидуално за съответния актив или група активи на основата на оценка за остатъчния срок, като не могат да бъдат по-големи/по-дълги от определените за придобити нови активи.

За наличните активи полезният срок се определя на основата на остатъчния срок, определен на база на експертна оценка. Експертната оценка може практически да се направи и от бюджетното предприятие, но полезният срок не може да бъде по-дълъг от

определените срокове по класове активи и при съблюдаване разпоредбите на указание ДДС 05/2016 г.

С въвеждането на амортизациите на нефинансовите дълготрайни активи не се извършва прекласификация на нефинансов дълготраен актив в краткотраен актив поради спад на стойността под прага на същественост. Считано от 01.01.2017 г., разпоредбата на т. 16.16.9 от ДДС № 20/2004 г. се прилага само за случаите, при които се налага прекласифициране на краткотраен в дълготраен актив поради трайни и съществени промени в стойността на съответните активи.

При прилагането на разпоредбите на т. 36.1.1 и 36.1.6 от ДДС 20/2004 г. за съпоставката с текущата възстановима стойност на актива се използва балансовата му стойност.

При преценка или обезценка на амортизируем нефинансов дълготраен актив, увеличенията или намаленията на балансовата стойност се отразяват само по сметките за отчитане на нефинансовите активи гр. 20, 21 и 22, без да се засягат сметките от група 24.

Когато остатъчната стойност на амортизируемия актив е незначителна по размер или процентно спрямо отчетната му стойност, тя се пренебрегва. Остатъчната стойност, която се пренебрегва за целите на амортизацията е в размер до 2 % от отчетната стойност на съответния актив.

Не се определя остатъчна стойност и степен на значителност за активи, представляващи програмни продукти, лицензи за програмни продукти, патенти, концесийни права и други с такъв характер.

За всички случаи на отписване на нефинансов дълготраен актив, както в резултат на трансакции (чрез продажба, безвъзмездно прехвърляне, други форми на реализация), така и в резултат на други събития (липси, кражби, брак и др.), отписването се извършва по балансова стойност (отчетната стойност, намалена е акумулираната амортизация).

В случаите на безвъзмездно прехвърляне на амортизируеми активи между ССА и други първостепенни разпоредители с бюджет продължава прилагането на изискванията на т. 20.6 от ДДС № 20/2004г., като прехвърлянето се отразява от прехвърлителя и получателя по съответните сметки 76X2 по досегашната балансова стойност, фигурираща в отчетността на бюджетната организация-прехвърлител. Получателят завежда актива на базата на подхода на директно завеждане по нетна (балансирана) стойност. След прехвърлянето получателят може да направи преценка на актива в съответствие с т. 20.6.9. от ДДС № 20/2004г. и да амортизира нефинансовия дълготраен актив съгласно счетоводната си политика.

При прехвърляне на амортизируеми активи в рамките на системата на ССА, прехвърлянето се отчита по сметки от подгрупи 450, като се запазва балансовата стойност на отчитане на актива след прехвърлянето. Съответния разпоредител - получател завежда актива, като използва подход на брутно отразяване на отчетната стойност и акумулираната амортизация, т.е. по сметките от групи 20, 21 и 22 се отразява досегашната отчетна стойност, а по съответната сметка от група 24 - акумулираната до момента амортизация.

Всеки разпоредител от системата на ССА разработва и приема своя собствена Амортизационна политика, съставна част от счетоводната, като се обхвалят спецификите на дейност, но в съответствие с политиката на ССА.

В структурата на Селскостопанска академия са Централна администрация, 29 Научни институти и центрове и един Национален земеделски музей, като всички са самостоятелни юридически лица, регистрирани като отделни данъчни субекти.

За целите на консолидиране на счетоводната информация за активите, пасивите, приходите и разходите, **ССА изготвя оборотни ведомости в трите отчетни групи /стопански области/:**

“БЮДЖЕТ” – за отчитане на активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи от бюджетната дейност на разпоредителите от системата на ССА;

„ДРУГИ СМЕТКИ И ДЕЙНОСТИ“ /„ДСД“ / са: за отчитане на земи, гори и трайни насаждения (без земите, прилежащи към сгради и съоръжения); инфраструктурните обекти; активите с историческа и художествена стойност; книги в библиотеките.

Тези ДМА в съответствие с т.18 и т.19 от ДДС № 14/2013 г. се изписват на разход в момента на тяхното придобиване в съответната отчетната група (стопанска област), в която се придобиват - „БЮДЖЕТ“ или „СЕС“, и се завеждат /признават балансово/ в отчетна група (стопанска област) „ДСД“ по съответните сметки от подгрупа 22 Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) „Други сметки и дейности“ от СБО.

Подлежащите на отчитане по **сметки 2010 и 2201 земи и гори** се капитализират /признават балансово/, независимо от стойността на актива.

За трайните насаждения, подлежащи на отчитане по **сметка 2201**, отчетна група ДСД, се прилага подход на капитализиране /балансирано признаване/, независимо от стойността им.

Доколкото не е определено друго с указания на Министерство на финансите, разходите за трайни насаждения върху земи, подлежащи на отчитане по сметка 2010, не се капитализират /не се признават балансово/, освен в случай, че са придобити заедно със съответната земя, подлежаща на отчитане по сметка 2010, където са разположени, а стойността им се включва в стойността на земята.

По **сметка 2204** Книги в библиотеките – отчитат се само активи, които съставляват Библиотечен фонд, независимо от тяхната стойност.

За отчитането на тези активи, може да се прилага един от следните два подхода:

- подход на аналитично отчитане по сметка 2204;

- подход на агрегирано отчитане на тези активи по сметка 2204, като се осигурява необходимата информация за отделните единици от тези активи /включително отчетна стойност/, т.е. извън системата на двустранното счетоводно отчитане, което да дава възможност за прилагането на тестове за обезценка на агрегираната стойност на съответната съвкупност от активи.

Не се допуска съчетаното прилагане на двата подхода!

Останалите подобни активи, като книги, учебна литература, наръчници, сборници, бюлетени, годишници, периодични и ежедневни печатни издания, рекламни материали и други, които не представляват библиотечен фонд, придобиването им се отразява само в отчетна група „Бюджет“/евентуално и в СЕС/. Тези активи се отчитат по съответните сметки от група 30 или се изписват на разход при тяхното придобиване. В случаите на завеждане по сметки от група 30, при изписването им, с цел контрол по съхраняването и опазването им, когато се използват многократно и представляват ценни издания за многократно употреба, тези активи може да се водят извън счетоводно или чрез използване на задбалансова сметка 9909.

По **сметка 2203** Активи с историческа и художествена стойност - отчитане се активи, представляващи музейни експонати и сбирки. Същите се капитализират /признават балансово/, независимо от стойността им.

За отчитането на тези активи, може да се прилага един от следните два подхода:

- подход на аналитично отчитане по сметка 2203;

- подход на агрегирано отчитане на тези активи по сметка 2203, като се осигурява необходимата информация за отделните единици от тези активи /включително отчетна

стойност/, т.е. извън системата на двустранното счетоводно отчитане, което да дава възможност за прилагането на тестове за обезценка на агрегираната стойност на съответната съвкупност от активи.

Не се допуска съчетаното прилагане на двата подхода!

За останалите активи, подлежащи на отчитане по сметка 2203 „Активи с историческа и художествена стойност”, се прилага подход на капитализиране /балансово признаване/ на всички активи от съответния клас, независимо от стойността им, като се прилага един от двата описани по-горе подхода, без да се допуска съчетаното им прилагане.

“СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ” /”СЕС”/. В отчетна група „СЕС” се включват данни от оборотните ведомости за:

-Сметки за средства от ЕС, администрирани от Националния фонд /КСФ/;

-Сметки за средства от ЕС, администрирани от Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие”, основно с източник Програмата за развитие на селските райони и директните плащания /РА/;

-Сметки за други средства от ЕС - средства по програми и проекти, финансирани от фондове и институции на Европейския съюз, администрирани и/или получени от бюджетни организации, като средствата по програми за трансгранично, транснационално и междурегионално сътрудничество; средствата по секторни програми „Леонардо да Винчи”, „Еразъм” и „Коменски”; средствата по други програми и проекти, финансирани от фондове и институции на Европейския съюз по смисъла на § 1, т. 36 от ЗПФ /ДЕС/;

-Сметки за средства по други международни програми /ДМП/.

При изготвянето отчетите за касовото изпълнение и оборотни ведомости към 31.12.2021 г. са спазени указанията на Министерство на финансите - ДДС № 20 от 2004 г., както и издадените през следващите години от МФ - дирекция „Държавно съкровище” писма и указания по отделни въпроси, свързани с отчетността на бюджетните организации.

Всички указания на министъра на финансите по касовата и счетоводна отчетност на бюджетните организации през годината са предоставяни своевременно на ВРБ. Освен тях, от дирекция „Финансово управление” на ССА са изготвяни и допълнителни указания във връзка с изготвянето на периодичните и годишния финансови отчети.

С оглед коректното представяне на годишния финансов отчет за 2021 г., всеки бюджетен разпоредител от системата на ССА е извършил следното:

- след преглед, анализ и съпоставяне на финансовата информация по първичните документи и счетоводни сметки, е направена проверка на осчетоводяването на стопанските операции; осчетоводени са всички активи и пасиви, включително задбалансовите, както и всички приходи и разходи, отнасящи се за 2021 г., вкл. и разходите за амортизации на амортизируемите нефинансови дълготрайни активи;

- направен е анализ за спазване на взаимовръзките между счетоводните сметки от СБП и параграфите/ подпараграфите/ от ЕБК;

- текущо през 2021 г. не са извършвани процедури по приключване на приходните и разходните сметки от раздели 6 и 7 със сметките от групи 11 и 12 на СБП;

- съгласно т. 18.7 от ДДС 20/14.12.2004 г. не е допускано компенсиране на приходи с разходи;

- с цел последователното прилагане на принципа на текущото начисляване всички приходи и разходи, отнасящи се за 2021 г., независимо от получаването на съответния първичен документ, включително и през следващ отчетен период, са начислени за 2021 година съгласно изискванията на т.т. 48-49 от ДДС № 20/2004 г.; през следващата отчетна година, начислените по т. т. 48-49 приходи и разходи ще се сторнират (червено

сторно), като се съставя същата счетоводна статия със същия размер; не се прилага допустимият алтернативен вариант по т. 49.2.5. от ДДС № 20/ 2004 г. за системата на ССА;

- начислени са данъкът върху приходите от стопанска дейност и ефектът от неговото преотстъпване, както и разходите и приходите от стопанска дейност по смисъла на Закона за корпоративното подоходно облагане;

- на база на начислените балансови вземания и задължения е извършен анализ на просрочията към 31.12.2021 г., като просрочените вземания и задължения са отразени по задбалансовите сметки от подгрупи 991 и 992 по отчетната им стойност, без да са взети предвид свързаните с тях корективи (провизии за вземания и др.) и без да са сторнирани начислените суми по балансовите сметки за тези вземания и задължения;

- просрочените вземания са провизирани, като са спазени изискванията на т. 36.2 от ДДС № 20/2004 г. на МФ и счетоводната политика на ССА; за начисляването на провизиите на вземанията са използвани съответните счетоводни сметки от подгрупи 491, 539, 589, 671 и 672;

- начислени са разходите за провизии за неизползвани отпуски на персонала по сметка 4230 по реда на НСС 19;

- отчетени са и останалите разходи за провизии, като са спазени изискванията на т. 37 от ДДС № 20/14.12.2004 г. на МФ и счетоводната политика на ССА;

- сметка 4500 „Вътрешни разчети“ е приключена със сметка 7600 „Вътрешни некасови трансфери в отчетната група (стопанска област)“. Спазени са изискванията на т.т. 37 и 38 от ДДС № 03 от 31.03.2016 г. С оглед облекчаване на процеса по приключване на сметката и равняването на данните за сметка 4500, ССА е възприела подход за всички бюджетни структури от системата си, сметка 4500 да се приключва със сметка 7600 само в края на годината.

- разходите за придобиване и основен ремонт на балансово признати активи по стопански начин са отчетени по сметки 6501, 6502, 6503 и 6507;

- разходите за изграждане и основен ремонт по стопански начин на инфраструктурни обекти, както и разходите за текущ ремонт по стопански начин са отчетени, като са използвани сметки 6504, 6506 и 6508;

- себестойността на произведената продукция е установена по кредита на сметка 6503; поддържа се информация за структурата на себестойността;

- спазени са указанията относно начина на отчитане на европейското финансиране, дадени в ДДС № 01/2015 г. и допълнени с писмо изх. № 91-00-89 от 11.02.2015 г. на МФ;

- към края на 2021 г. са приложени отчетните процедури съгласно изискванията на раздел V от ДДС № 14/2013 г., включително и по отношение на неусвоени суми от помощи и дарения, предоставени преди 2021 г.; начислени са корективи за вземания и задължения, които съответно ще бъдат сторнирани в началото на следващата година;

- спазени са изискванията на раздел X от ДДС № 14/2013 г. за задбалансова отчетност за бюджетните показатели „поети ангажименти“ и „нови възникнали задължения за разходи“, като са използвани сметките от подгрупа 920, 980 и 986;

- приложени са разпоредбите на раздел XI. Задбалансова отчетност за отразяване на националното и друго финансиране по международни проекти от ДДС № 14/2013 г., като са използвани сметките от подгрупа 994 „Статистика за финансиране на разходи за сметка на бенефициенти, Европейския съюз и други донори“; записванията по тези сметки се извършва периодично, но задължително тримесечно, като се допускат и приблизителни оценки при изчисляването на относителния дял на съответния източник за финансиране, когато не може да се определи точно;

- придобитите в отчетна група (стопанска област) СЕС нефинансови активи, които остават за ползване в отчетността на ССА, са прехвърлени в отчетна група (стопанска област) БЮДЖЕТ или ДСД при придобиване на всеки отделен актив, чрез прилагане на

подхода определен в т. 17, буква „а“ от ДДС 05/2016 г. Прехвърлянето се извършва чрез сметки 7601 и 7603, с изключение на активите в процес на придобиване, отчетени по сметки 2071, 2079 и 2107. Съгласно изискванията за отчетността на бюджетните организации, когато за придобиването и финансирането на тези активи се прилага финансово-правна форма „Сметки за средства от Европейския съюз“, тези активи се отчитат в СЕС до тяхното изграждане /приключването на процеса по придобиване и прехвърлянето им за ползване в Бюджет или ДСД;

- разплащанията на ССА, попадащи в обхвата на Решение № 592 от 21 август 2018 г. на МС, са отчетени по сметка 4523;

- към 31 декември дълготрайните материални активи (ДМА), които са в процес на придобиване, са оценени на база достигнатия етап на придобиване/доставка; за незавършено строителство, осчетоводено по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, е извършен и преглед за обезценка;

- преоценката на наличните парични средства във валута е отчетена по сметки от група 78, реализираните курсови разлики от валутни операции – по сметка 7391, а реализираните курсови разлики от операции с валутни пасиви - по сметка 7392;

- към датата на изготвяне на годишния финансов отчет – 31.12.2021 г., е извършена инвентаризация на активите и пасивите; резултатите от инвентаризацията са осчетоводени за отчетната 2021 година; всеки ВРБ от системата на ССА спазва утвърдени от съответния му ръководител вътрешни правила;

- за продуктивни и работни животни, осчетоводени по сметка 2021 „Продуктивни и работни животни“, в ССА е приложен следният подход за начисляване на амортизации:

- ✓ амортизация се начислява на едрите преживни животни и конете, като всеки ВРБ определя срок на годност и остатъчна стойност по видове животни - комерсиални породи млечно направление - Черношарено говедо, Симентал и др.; комерсиални породи месодайно направление - Лимузин, Херефорд, Абердин ангуст и др.; крави и бици от местни автохтонни породи – Българско родопско говедо, Българско сиво говедо и др.; биволи; коне и кобили – тъй като животните, дори и от една порода се отглеждат при различни условия и за различни цели.

- ✓ не се начислява амортизация на дълготрайни биологични активи – дребни преживни животни /овце и кози/, риби и птици, чиято единична стойност е под прага на същественост. Същите се оценяват по справедлива стойност при първоначалното им признаване и в края на всеки отчетен период.

За целите на консолидиране на счетоводната информация за активите, пасивите, приходите и разходите, **ССА изготвя оборотна ведомост с данни за състоянието на счетоводните сметки /на ниво четириразрядни синтетични счетоводни сметки/ преди операциите по годишното приключване.**

Научните институти, центрове и НЗМ към ССА задължително изготвят ГФО, защото са отделни юридически лица. ГФО се изготвя на хартиен и електронен носител, като елементите по т. 1.1-1.3 от Заповед № ЗМФ-1338/2015 г. са с форма и съдържание така, както са заложили в макета на файла с оборотната ведомост и другата отчетна информация (за баланса и отчета за приходи и разходи) и в макета на файла на отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства (отчетът по т. 1.3 от Заповед № ЗМФ-1338/2015 г.). Окончателният ГФО се съхранява на хартиен носител, подписан от съответните лица.

Въведените данни за хронологични записвания и аналитична информация по салда и счетоводни сметки във внедрения от 01.01.2019 г. единен за цялата система на Селскостопанска академия програмен продукт за финансово-счетоводна дейност АС2012 към 31.12.2021 г. са непълни. За обработка на финансово-счетоводната информация някои второстепенните разпоредители от системата на ССА успоредно са използвали и старите си програмни продукти. Обобщаването на счетоводните и касовите отчети към 31.12.2021 г. е направено с програмни продукти Opal2005, OpalX и Еква Равнение.

В изготвените консолидирани финансови отчети към 31.12.2021 година са обобщени данните от финансовите отчети на следните разпоредители от системата на ССА:

1. Централна администрация
2. Научни институти/центрове:
  - 2.1. Агробиоинститут - София
  - 2.2. Добруджански земеделски институт - Генерал Тошево
  - 2.3. Земеделски институт - Стара Загора
  - 2.4. Земеделски институт - Шумен
  - 2.5. Институт по аграрна икономика - София
  - 2.6. Институт по декоративни и лечебни растения - София
  - 2.7. Институт по животновъдни науки - Костинброд
  - 2.8. Институт по зеленчукови култури "Марица" - Пловдив
  - 2.9. Институт по земеделие - Карнобат
  - 2.10. Институт по земеделие - Кюстендил
  - 2.11. Институт по земеделие и семезнание "Образцов чифлик" - Русе
  - 2.12. Институт по консервиране и качество на храните - Пловдив
  - 2.13. Институт по криобиология и хранителни технологии - София
  - 2.14. Институт по лозарство и винарство - Плевен
  - 2.15. Институт по овощарство - Пловдив
  - 2.16. Институт по полски култури - Чирпан
  - 2.17. Институт по планинско животновъдство и земеделие - Троян
  - 2.18. Институт по почвознание, агротехнологии и защита на растенията "Никола Пушкаров"
  - 2.19. Институт по растителни генетични ресурси "К. Малков" - Садово
  - 2.20. Институт по рибарство и аквакултури - Пловдив
  - 2.21. Институт по рибни ресурси - Варна
  - 2.22. Институт по фуражните култури - Плевен
  - 2.23. Институт по царевицата - Кнежа
  - 2.24. Институт по розата и етеричномаслените култури - Казанлък
  - 2.25. Институт по тютюна и тютюневите изделия - с. Марково, област Пловдив
  - 2.26. Научен център по бубарство - Враца
  - 2.27. Научен център по земеделие - Търговище
  - 2.28. Научен център по земеделие - Средец
  - 2.29. Научен център по животновъдство и земеделие - Смолян
3. Национален земеделски музей.

Финансовите отчети на ССА отразяват всички факти, явления и процеси, настъпили и протекли в бюджетната организация през отчетния период. Финансовият отчет представя точно и вярно имущественото и финансово състояние на ССА, промените в паричните потоци и собствения капитал.

Счетоводната политика на ССА е предпазлива, неутрална и безпристрастна, пълна във всички съществени аспекти и отразява икономическата същност на събитията и стопанските операции, представя точно резултатите и финансовото състояние на академията.

Възприетата счетоводна политика е гаранция, че информацията в счетоводния отчет на ССА осигурява: предпоставки за вземане на необходимите управленски решения при разпределението и изразходването на бюджетните средства; достоверно представяне на резултатите и финансовото състояние на ССА; възможност за икономически анализ и оценка на риска при изпълнението на бюджета.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЪСТОЯНИЕТО И ИЗМЕНЕНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, ПРИХОДИ И РАЗХОДИ

А. ОТЧЕТНА ГРУПА „БЮДЖЕТ”

АКТИВИ

Балансовата стойност на дълготрайните материални активи /ДМА/ на ССА към 31.12.2021 година е намаляла с **4 641 560 лева** в сравнение с 31.12.2020 година и е в размер на 78 383 475 лева. Балансовата стойност на сградите е намаляла с 1 289 000 лева; на компютрите, транспортните средства и оборудването - с 2 416 467 лева; на прилежащите към сгради земи - с 1 166 878 лева. Увеличена е балансовата стойност на стопанския инвентар и другите ДМА /продуктивните и работни животни/ - със 166 372 лева и на ДМА в процес на придобиване - с 64 413 лева.

Увеличението е в размер на 3 299 889 лева и се дължи на: ДМА, закупени с бюджетни средства – 1 156 009 лева /по касов отчет са за 1 257 380 лева с ДДС и 101 371 лева ДДС/; прехвърлени за ползване в отчетна група "Бюджети" от отчетна група "СЕС" – 213 287 лева без ДДС, в т.ч. 172 222 лева от РА и 41 065 лева от ДЕС; придобиване на активи по стопански начин – 6 940 лева; получени дарения в натура – 29 724 лева; прехвърлени активи от група в група /основно от млади в продуктивни животни/ – 1 315 206 лева; прехвърлени активи в системата на ССА – 49 150 лева; начислени, но неплатени активи – 18 220 лева; платени авансово предходен отчетен период активи – 14 850 лева; платени авансово текущия отчетен период активи – /-111 490/ лева; преценка на активи – 836 лева; заприходени към сметка 7992 – 331 408 лева; амортизация на отписаните бракувани, продадени и прехвърлени в системата на ССА активи – 208 699 лева и корекция на амортизацията за предходни години – 67 050 лева.

Намалението е в размер на 7 941 449 лева и се дължи на: отчетна стойност на продадени продуктивни и работни животни – 85 333 лева; отчетна стойност на продадени сгради и машини, съоръжения, оборудване – 26 406 лева; брак на ДМА – 1 702 893 лева; преценка на активи – 126 369 лева; прехвърлени активи от група в група – 542 575 лева; прехвърлени активи в системата на ССА – 49 150 лева; амортизация на отписаните бракувани, продадени и прехвърлени в системата на ССА активи - 208 699 лева; начислена амортизация в размер на 5 196 604 лева и корекция на амортизацията за предходни години в размер на 3 420 лева.

Крайното салдо към 31.12.2021 г. по счетоводна сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в размер на 209 820 лева е формирано от незавършени обекти в пет второстепенни разпоредители към ССА.

Балансовата стойност на нематериалните дълготрайни активи /ДНА/ към 31.12.2021 година е намаляла с **5 142 112 лева** в сравнение с 31.12.2020 година и е в размер на 10 570 304 лева.

Увеличението е в размер на 51 640 лева и се дължи на ДНА, закупени с бюджетни средства – 21 129 лева /по касов отчет са за 21 452 лева с ДДС и 323 лева ДДС/ и прехвърлени за ползване в отчетна група "Бюджети" от отчетна група "СЕС"-ДЕС – 30 511 лева без ДДС.

Намалението е в размер на 5 193 752 лева и се дължи на: брак на ДНА – 913 лева и начислена амортизация в размер 5 192 839 лева.

Краткотрайните материални активи са се увеличили в сравнение с 31.12.2020 г. с 828 655 лева и към 31.12.2021 г. са в размер на 13 820 714 лева. Увеличението се дължи главно на по-големия размер на заприходената продукция.

Дяловете, акциите и другите ценни книжа към 31.12.2021 г. са в размер на 257 765 лева - намалели са с 2 500 лева в сравнение с 31.12.2020 г. /получен е ликвидационен дял от заличеното през 2021 г. в търговския регистър дружество „Агробиотех парк“ ООД/. Учреденото през 2020 година ЕООД "Сертификация на био продукция", в което ССА има мажоритарни дялове и акции за 10 000 лева, няма дейност и през 2021 г. Дяловете и акциите в асоциирани предприятия в страната /при 20 % и повече относителен дял на участието/ - за 210 652 лева са в НПИ Образцов чифлик АД /в ликвидация/. Другите дялове и акции в предприятия в страната /при под 20 % относителен дял на участието/ са за 37 113 лева.

Вземанията на ССА към 31.12.2021 г. възлизат на 2 286 546 лева, като най-голям е относителният дял на вземанията от клиенти – 1 188 501 лева. Незакритите аванси за доставки към края на периода текущо са осчетоводявани и със съответните задбалансови записвания за реализация на ангажименти и за изпълнението на показателя „нови задължения за разходи“.

Просрочените вземания към 31.12.2021 г. са отразени задбалансово и възлизат на 1 412 028 лева, от тях събираеми – 722 103 лева и несъбираеми – 689 925 лева.

Паричните средства на ССА към 31.12.2021 г. са в размер на 5 597 081 лева. От тях 12 000 лева са паричните средства във ваучери, 3 273 715 лева е наличността по левовата банкова сметка и 2 311 366 лева – по валутните банкови сметки.

ПАСИВИ

През 2021 г. са поети **нови задължения за финансов лизинг** в размер на 29 850 лева, а са изплатени такива за 21 777 лева.

Към края 2021 г., преди приключвателните операции, са взети записвания за прехвърлянето на частта от дългосрочните задължения по финансов лизинг **в текущ дял за 2022 г.** - в размер на 20 119 лева.

Към 31.12.2021 г. **дългосрочните задължения за финансов лизинг** са в размер на 57 763 лева.

Краткосрочните задължения по заеми от Държавен фонд “Земеделие“ към 31.12.2021 г. са в размер на 253 611 лева – 322 лева е прихваната сума по кредита през 2021 г.

Задълженията към доставчици към 31.12.2021 г. възлизат на 1 463 689 лева; **към персонала** - на 125 343 лева; **за получени аванси** - на 21 633 лева; **за данъци, мита и такси** - на 547 734 лева.

Другите краткосрочни задължения са в размер на 6 105 409 лева, в това число 4 464 393 лева по сметка 4682 – насрещен разчет между отчетни групи “БЮДЖЕТ” и “СЕС” и 920 205 лева по сметка 4659 - разчет с МЗХГ за поети осигурителни вноски и данъци.

По задбалансовите сметки са начислени **просрочени задължения** в размер на 435 127 лева, както следва – по сметка 9922 "Просрочени задължения за внасяне на данъци, вноски, такси и административни санкции" – 207 757 лева и по сметка 9923 “Просрочени задължения към доставчици” – 227 370 лева.

Информация за възникналите и реализирани ангажименти и нови задължения за разходи е подадена в „Справка за поетите ангажименти по бюджета и сметките за средствата от ЕС“ и „Справка за новите задължения за разходи по бюджета и сметките за средствата от ЕС“. Данните в справките съответстват на задбалансовите записвания за ангажименти и нови задължения за разходи в оборотната ведомост към 31.12.2021 г.

ПРИХОДИ

На основание чл. 1, ал.4 от Закона на ССА приходите по бюджета на академията се формират от:

1. трансфери от държавния бюджет, определени със закон;
2. приходи от сключени договори за изследователски проекти;
3. приходи от реализация на интелектуални продукти и други;
4. дарения, помощи и други безвъзмездно получени средства.

От 01.01.2021 година. до 31.12.2021 година в ССА са начислени приходи от:

- Продажби на услуги – за 1 613 973 лева.
- Продажби на материали – за 124 508 лева.
- Продажби на продукция – за 11 915 897 лева.
- Продажби на стоки – за 33 578 лева.
- Продажби на млади животни и животни за угояване – за 1 155 722 лева.
- Наеми на имущество – за 1 035 509 лева.
- Използване на нематериални дълготрайни активи – за 379 192 лева.
- Продажби на дълготрайни активи – за 63 831 лева.
- От застрахователни обезщетения – за 5 880 лева.
- От неустойки, начети и обезщетения – за 123 634 лева.
- Други приходи – за 15 634 лева.
- Получени текущи помощи и дарения от страната – за 76 900 лева.
- Получени текущи помощи и дарения в натура от страната – за 7 401 лева.
- Получени капиталови помощи и дарения в натура от страната – за 75 883 лева.
- Получени текущи помощи и дарения от други държави, от международни организации и от чужбина – за 42 259 лева.
- Получени трансфери за 34 358 495 лева, в т.ч. 31 543 693 лева от МЗХГ, 18 959 лева от Министерство на труда и социалната политика, 1 192 014 лева от МОН, 94 304 лева от БАН, 702 677 лева от Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“ и 806 848 лева от държавни висши училища; както и предоставени трансфери за 56 290 лева, в т.ч. 32 290 лева на Държавни висши училища и 24 000 лева на БАН.

Най-голям дял в приходите заемат тези от продажби на продукция, стоки и услуги.

Начислени са провизии за вземания в размер на 116 721 лева, а са отписани такива за 203 207 лева.

Отписан е коректив за неусвоени текущи помощи и дарения от страната в размер на 12 000 лева.

Начислен е данък върху приходите от стопанска дейност по Закона за корпоративно подоходно облагане в размер на 296 979 лева. Отчетен е ефектът от преотстъпването на данъка върху приходите от стопанска дейност в размер на 203 887 лева.

РАЗХОДИ

Най-голям относителен дял в разходите на ССА заемат тези за заплати и други възнаграждения за персонала – 28 792 450 лева и осигуровки към тях 5 256 429 лева.

В издръжката най-голям е относителният дял на разходите за материали, храна и медикаменти и лекарства за животните – 8 877 997 лева; за външни услуги – 3 674 342 лева; за горива, вода и енергия – 3 426 585 лева; за текущ ремонт – 759 618 лева; за данъци и такси – 698 789 лева; за командировки в страната и в чужбина – 171 773 лева; за застраховки – 148 522 лева; за стипендии – 46 375 лева и др.

Отчетната стойност на продадените материални запаси е 10 556 254 лева, а на продадените дълготрайни активи – 111 739 лева.

Себестойността на произведената продукция е 15 684 896 лева.

Сторнирани са начислените разходи за провизии на персонала в размер на 2 087 647 лева и са начислени такива за 2 484 365 лева.

Бракувани са дълготрайни активи за 1 707 226 лева и материални запаси за 722 614 лева.

Начислена е амортизация на дълготрайните материални активи в размер на 5 196 604 лева и на нематериалните дълготрайни активи в размер на 5 192 839 лева.

Б. ОТЧЕТНА ГРУПА „СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ”

Б1. В „Оборотна ведомост NF - KSF” /в която се попълват данните за операциите със средства от ЕС, администрирани от Националния фонд, и произтичащите от тях приходи, разходи, трансфери, активи, пасиви и задбалансови позиции/ са отчетени **получените средства в размер 28 923 лева**, в т.ч. приходи в размер на 0 лева и трансфери в размер на 28 923 лева. Получените като трансфер аванси са отчетени като задължение съгласно т.10.2.1. от ДДС №8/2014 г. на МФ. Проектът не е приключил.

Заплатени са разходи за 26 648 лева, в т.ч. за: възнаграждения за персонала – 21 104 лева и осигуровки към тях – 4 015 лева; застраховки – 1 200 лева; командировки – 329 лева.

Отразени са получените трансфери от бюджета за извършване на разходи в КСФ /при одобрени проекти/ в размер на 9 844 лева и възстановените такива в размер на 9 844 лева.

Начислени са възникналите ангажименти за разходи в размер на 1 529 лева, както и възникналите нови задължения за разходи и реализираните ангажименти за разходи в размер на 1 529 лева.

Финансирането на разходи за сметка на средства от Европейския съюз е в размер на 26 648 лева.

Неусвоените средства към 31.12.2021 г. са в размер на 2 334 лева.

Б2. В „Оборотна ведомост РА” /в която се попълват данните за операциите със средства от ЕС, администрирани от Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие” и произтичащите от тях приходи, разходи, трансфери, активи, пасиви и задбалансови позиции/ са отчетени **получените средства в размер на 4 312 107 лева**, в т.ч. получени чрез небюджетни предприятия средства от КФП по международни и други програми в размер на 11 686 лева, текущи помощи и дарения от ЕС в размер на 4 007 216 лева и трансфери в размер на 293 205 лева.

Заплатени са разходи за 3 788 207 лева, в т.ч. за: възнаграждения за персонала – 883 609 лева /в това число начислени в Бюджет и прехвърлени в РА за 636 971 лева/ и осигуровки към тях – 25 696 лева; храна и медикаменти за животни – 328 729 лева; постелен инвентар и облекло – 9 866 лева; материали – 1 043 054 лева; вода, горива и енергия – 392 609 лева; външни услуги – 797 867 лева; текущ ремонт – 64 585 лева; командировки в страната и в чужбина – 234 лева; застраховки и други финансови услуги – 25 042 лева; договорни санкции и неустойки - 385 лева; държавни и общински данъци и такси – 13 593 лева; придобиване на ДМА – 202 938 лева.

През 2021 г. са **изплатени задължения за финансов лизинг** в размер на 88 182 лева.

Към края 2021 г., преди приключвателните операции, са взети записвания за прехвърлянето на частта от дългосрочните задължения по финансов лизинг **в текущ дял за 2022 г.** - в размер на 63 902 лева.

Към 31.12.2021 г. **дългосрочните задължения за финансов лизинг** са в размер на 45 818 лева.

Към 31.12.2021 г. са налични **задължения към доставчици** за 27 124 лева и **вземания от доставчици по аванси** в размер на 34 518 лева.

Отразени са получените трансфери от бюджета за извършване на разходи в РА /при одобрени проекти/ в размер на 271 026 лева и възстановените такива в размер на 18 249 лева.

Начислени са **възникналите ангажименти за разходи** в размер на 2 772 089 лева, както и **възникналите нови задължения за разходи и реализираните ангажименти за разходи** в размер на 2 645 910 лева. Наличните към 31.12.2021 г. поети ангажименти за разходи са в размер на 348 292 лева.

Финансирането на разходи за сметка на средства от Европейския съюз е в размер на 3 486 714 лева, а за сметка на националното съфинансиране е 389 675 лева.

Неусвоените средства към 31.12.2021 г. са в размер на 2 162 722 лева.

Б3. В „Оборотна ведомост DES” /в която се попълват данните за операциите със средства от ЕС и произтичащите от тях приходи, разходи, трансфери, активи, пасиви и задбалансови позиции/ са отчетени **получените средства в размер на 2 307 028 лева**, в т.ч. получени чрез небюджетни предприятия средства от КФП по международни и други програми в размер на 57 110 лева, текущи помощи и дарения от Европейския съюз в размер на 1 820 751 лева и трансфери в размер на 429 167 лева. Получените като трансфер аванси са отчетени като задължение съгласно т.10.2.1. от ДДС №8/2014 г. на МФ.

Разпределените към чужбина средства по международни програми и договори са в размер на 444 174 лева.

Отчетени са **реализирани курсови разлики** за -2 526 лева.

Заплатени са разходи за 1 539 705 лева, в т.ч. за: други възнаграждения за персонала – 778 675 лева и осигуровки към тях – 58 258 лева; материали – 111 240 лева; вода, горива и енергия – 6 742 лева; външни услуги – 131 963 лева; командировки в страната и в чужбина – 16 129 лева; банково обслужване и други финансови услуги – 522 лева; лихви за просрочени задължения – 1 лева; стипендии – 220 139 лева; придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи – 71 576 лева; предоставени текущи трансфери за нестопански организации - 118 831 лева и текущи трансфери за чужбина – 25 629 лева.

Към 31.12.2021 г. са налични **задължения към персонала** за 5 908 лева, **вземания от предоставени аванси** в размер на 2 458 лева и **от подотчетни лица** за 846 лева.

Сторниран е начисленият към 31.12.2020 г. **коректив за неусвоени помощи и дарения** в размер на 799 721 лева и е начислен такъв за 2021 г. в размер на 1 051 804 лева.

Отразени са получените трансфери от бюджета за извършване на разходи в ДЕС /при одобрени проекти/ в размер на 5 393 лева, възстановените такива в размер на 5 393 лева и предоставените трансфери за разходи бюджета в размер на 27 185 лева.

Начислени са **възникналите ангажименти за разходи в размер на 699 373 лева**, както и **възникналите нови задължения за разходи и реализираните ангажименти за разходи** в размер на 702 772 лева. Наличните към 31.12.2021 г. поети ангажименти за разходи са в размер на 6 798 лева.

Финансирането на разходи за сметка на средства от Европейския съюз е в размер на 1 515 886 лева, а **за сметка на националното съфинансиране е 23 819 лева.**

Неусвоените средства към 31.12.2021 г. са в размер на 2 299 337 лева.

Б4. В „Оборотна ведомост DMP” /в която се попълват данните за операциите със средства по други международни програми и произтичащите от тях приходи, разходи, трансфери, активи, пасиви и задбалансови позиции/ няма получени средства и направени разходи.

В. ОТЧЕТНА ГРУПА „ДРУГИ СМЕТКИ И ДЕЙНОСТИ”

В отчетна група „ДСД” са отчетени следните стопански операции:

- придобити са книги в библиотеките за 46 159 лева;
- бракувани са земи, гори и трайни насаждения за 1 088 лева;
- отписани са книги в библиотеките за 440 лева.
- начислена е амортизация на инфраструктурни обекти в размер на 8 777 лева;

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Основната цел на годишния счетоводен отчет на ССА за 2021 година е да представи вярно и честно имущественото и финансово състояние на академията, както и получения резултат от цялостната дейност. За постигането на тази задача е събрана и обработена необходимата счетоводна информация, като са спазени утвърдените правила, формулирани в Закона за счетоводството, Закона за публичните финанси, Сметкоплана на бюджетните организации, Единната бюджетна класификация, Указанията на Министерство на финансите и Вътрешните нормативни актове, отразяващи спецификата на дейността на ССА.

[Redacted signature area]

Председател на Селскостопанска академия

[Redacted signature area]

Началник отдел „Счетоводство